

Rzadkie i zagrożone gatunki mchów Gór Bialskich (Sudety Wschodnie)

Sylwia WIERZCHOLSKA¹ & Vítězslav PLÁŠEK²

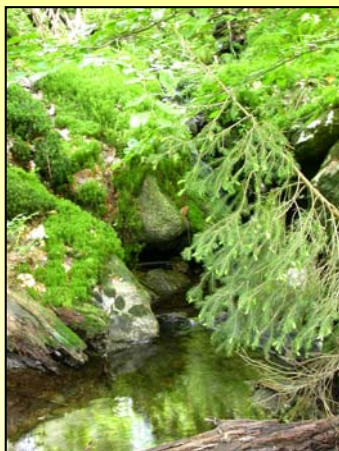
¹ Uniwersytet Wrocławski, Instytut Biologii Roślin, Zakład Bioróżnorodności i Ochrony Szaty Roślinnej, ul. Kanonia 6/8, 50-328 WROCŁAW, Polska, e-mail: sylwia_wierzcholska@op.pl

² Uniwersytet Ostrawski, Instytut Biologii i Ekologii, ul. Chittussiho 10, CZ-702 00 OSTRAWA, Republika Czeska, e-mail: vitezslav.plasek@osu.cz

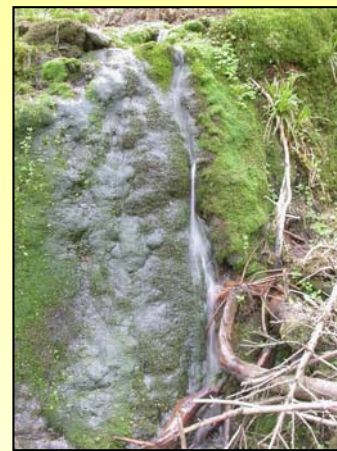
Góry Bialskie leżą w południowo-zachodniej części Polski przy granicy z Republiką Czeską (zob. mapa). Zbudowane są z metamorficznych skał prekambryjskich, wśród których dominują gnejsy, granity a także łupki łuszczycowe z niewielkimi soczewkami wapieni oraz amfibolitów. Najniższy punkt badanego obszaru znajduje się na wysokości 500 m n.p.m. Najwyższy stanowi szczyt Postawnej 1125 m n.p.m.

Najwyższe partie gór porastają zbiorowiska *Callamagrostio villosae* – *Piceetum* Schlüter 1969. Na stokach poniżej 1000 m n.p.m. rozwinęły się kwaśne buczyny *Luzulo luzuloidis* – *Fagetum* Markgr. 1932 em. Meusel 1937 oraz nasadzenia świerka. Niższe partie zajmują łąki (zbiorowiska ze związku *Polygono-Trisetion* Br.-Bl. 1948) oraz pastwiska (nawiązujące do zespołu *Lolio-Cynosuretum* R.Tx.1937).

Badania briologiczne prowadzone były przez autorów w latach 2001-2005 metodą siatki kwadratów ATMOS (93 kwadraty o boku 1 km). Podczas badań terenowych zgromadzono dane dotyczące: częstości występowania poszczególnych gatunków mchów, pionowego rozmieszczenia gatunków, rodzaju substratu oraz siedliska. Stwierdzono występowanie 170 gatunków mchów. Tak bogata lista florystyczna jest ściśle związana z dużą różnorodnością siedlisk.

Głębokie doliny potoków górskich stwarzają dogodne warunki dla rozwoju rzadkich gatunków epifitycznych jak: *Tetradontium repandum* (fot.4), *Brachyontium trichodes* (fot.6), *Campylostelium saxicola*, *Seligeria recurvata* oraz terestialnych jak *Hylocomiastrum umbratum*. Wśród epifitycznych gatunków do cennych składników brioflory należą: *Ulota bruchii*, *Ulota crispa*, gatunki z rodzaju *Orthotrichum* oraz *Syntrichia papillosa* (fot.2). *Tayloria tenuis* (fot.3) oraz *Splachnum sphaericum* reprezentują florę gatunków koprofilnych. Miejsca inicjalne jak odkryta mineralna gleba porasta *Dicranella subulata* oraz gatunki efemeryczne: *Ephemerum serratum* (fot.5) i *Cleistocarpidium palustre* (fot.1).

Nazewnictwo przyjęto za Ochyra, Żarnowiec & Bednarek-Ochyra (2003).